

Sarajevo, 07.10.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
30.09.2019.- 04.10.2019.

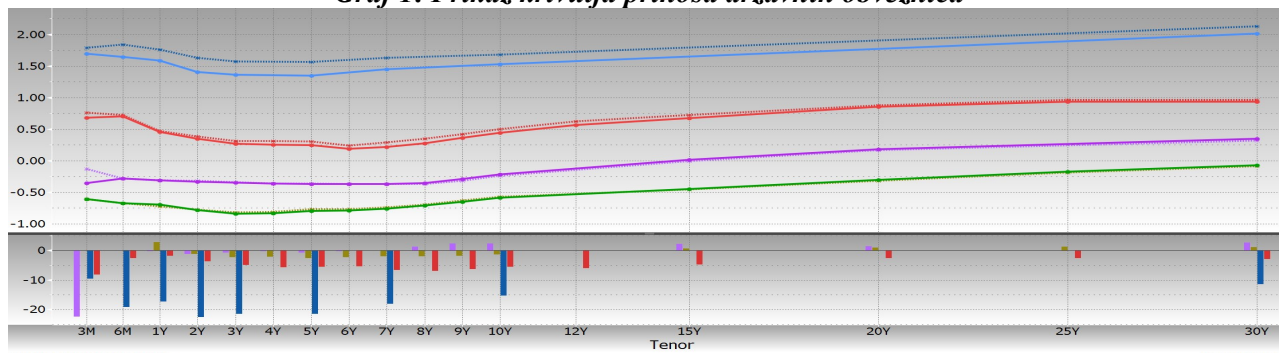
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	27.9.19	-	4.10.19	27.9.19	-	4.10.19	27.9.19	-	4.10.19	27.9.19	-	4.10.19
2 godine	-0,77	-	-0,78	1,63	-	1,40	0,40	-	0,35	-0,32	-	-0,33
5 godina	-0,77	-	-0,79	1,56	-	1,35	0,31	-	0,25	-0,36	-	-0,36
10 godina	-0,57	-	-0,59	1,68	-	1,53	0,50	-	0,44	-0,24	-	-0,21

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	27.9.19	-	4.10.19
3 mjeseca	-0,581	-	-0,577
6 mjeseci	-0,675	-	-0,674
1 godina	-0,712	-	-0,683

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 04.10.2019. godine (pune linije) i 27.09.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Izjave zvaničnika ECB, uključujući i predsjednika Draghija tijekom prošlog tjedna su uglavnom bile usmjerene na pozive vladama o potrebi aktivacije fiskalnih mjera, s ciljem utjecaja na rast inflacije i gospodarskoga rasta. Istodobno, prema navodima višeg zvaničnika stranke kancelarke Merkel CDU, ova stranka se obvezala na zadržavanje proračunske politike koja ne podrazumijeva dodatna zaduživanja, usprkos rastućim pritiscima u zemlji i šire, da se odustane od ovog pravila. Pored toga, članovi UV ECB su ukazali na rizik da bi ekonomska situacija mogla biti i gora nego što se do sada očekivalo, što povećava rizik od deflacije. U promatranom razdoblju je objavljen preliminarni podatak o padu stope inflacije u eurozoni u rujnu na razinu od 0,9%, što je daleko ispod ciljanih oko 2%. Ipak, neki članovi UV, što je bilo vidljivo i uoči sjednice održane u rujnu, nisu zadovoljni s učincima nulte kamatne stope ECB, odnosno s ponovnim uvođenjem programa kupovina obveznica od strane ECB. Pet vodećih ekonomskih instituta u Njemačkoj je smanjilo prognoze rasta zemlje za 2020. godinu na 1,1%, dok je u travnju očekivan rast od 1,8%. Usprkos smanjenim prognozama, ove prognoze su i dalje znatno veće u odnosu na očekivanja tržišta, gdje se prema anketi Bloomberga očekuje gospodarski rast od 0,9%, dok su prognoze rasta ovog gospodarstva prema OECD čak i niže (0,6%). Prognoze rasta GDP-a Njemačke za ovu godinu su, također, smanjene na 0,5% sa 0,8%, koliko je očekivano u travnju, a što bi, ukoliko se ostvare, predstavljalo najlošije performanse od 2013. godine. Navedeni instituti navode i to da je

njemačko gospodarstvo vjerojatno nastavilo da bilježi kontrakciju u trećem tromjesečju, što znači da je zapalo u tehničku recesiju, nakon pada od 0,1% u drugom tromjesečju. Također, pozvali su Vladu kancelarke Merkel da odustane od politike proračuna koji ne podrazumijeva dodatno zaduživanje, ukoliko se izgledi gospodarskoga rasta pogoršaju. Prinosi obveznica eurozone nisu bilježili bitnije promjene, usprkos objavljenom podatku o nastavku pada stope inflacije u eurozoni na najnižu razinu u posljednje skoro tri godine, kao i podatak o padu PMI indeksa prerađivačkog sektora. Pad prinosa obveznica eurozone je uslijedio tek sredinom tjedna kada su objavljeni podaci i o padu PMI indeksa uslužnog sektora eurozone, kao i sličnog indeksa koji je objavljen za SAD, što je pojačalo zabrinutost investitora oko slabljenja gospodarskoga rasta. Pored toga, SAD su najavile i uvođenje dodatnih carina na uvoznu robu iz EU. Prinosi njemačkih obveznica su u odnosu na prethodni tjedan smanjeni za 1-2 bazna boda. Prinosi italijanskih obveznica srednjeg i dužeg roka dospijeca su zabilježili blagi rast od oko 1 baznog boda. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Fitch potvrdila je AA- rejting Belgije sa stabilnim izgledima. ECB je započela proces zvaničnog prelaska na novi benčmark za kratkoročne kamatne stope, te je prva zvanična objavljena kamatna stopa ESTR 1. listopada iznosila -0,549%, a što je za skoro 5 baznih bodova niže u usporedbi s aktualnom kamatnom stopom koju ECB obračunava na depozite banaka (-0,50%). Razlika između ESTR i EONIA (prosječna kamatna stopa na prekonoćne depozite na tržištu novca) je fiksirana na 8,5 baznih bodova, gdje je EONIA viša za ovaj iznos od ESTR, do konačnog povlačenja EONIA-e početkom 2022. godine.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.) RUJAN	1,0%	0,9%	1,0%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	RUJAN	1,0%	0,9%
3.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	RUJAN	1,0%	1,0%
4.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	RUJAN	0,5%	0,5%
5.	Stopa inflacije – Španjolska (prelim.)	RUJAN	0,3%	0,4%
6.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	KOLOVOZ	-0,4%	0,1%
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.) RUJAN	45,6	45,7	45,6
8.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.) RUJAN	52,0	51,6	53,5
9.	Kompozitni PMI indeks – EZ (final.) RUJAN	50,4	50,1	51,9
10.	GDP – Španjolska (tromjesečno) final.	II tromjesečje	0,5%	0,5%
11.	Odnos deficita i GDP-a – Italija (tromjesečno)	II tromjesečje	-	7,1%
12.	Maloprodaja – EZ (G/G)	KOLOVOZ	2,0%	2,2%
13.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	KOLOVOZ	2,9%	5,2%
14.	Stopa nezaposlenosti – EZ KOLOVOZ	7,5%	7,4%	7,5%
15.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	RUJAN	5,0%	5,0%
16.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	KOLOVOZ	9,9%	9,8%
17.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	KOLOVOZ	-	5,5%
18.	Promjena broja nezaposlenih (u '000) – Španjolska	RUJAN	-	54,4

SAD

Prinosi na američke obveznice su tijekom prošlog tjedna zabilježili smanjenje za 15 do 23 bazna boda u odnosu na prethodni, pod utjecajem objavljivanja lošijih od očekivanih ISM pokazatelja prerađivačkoga i uslužnog sektora te jačanja trgovinskih tenzija. Naime, Svjetska trgovinska organizacija je priopćila da podržava zahtjev SAD za uvođenje tarifa na 7,5 milijardi USD vrijednu europsku robu zbog ilegalnih subvencija koje su europske vlade dodijelile proizvođaču zrakoplova Airbus. Zvaničnici SAD su istaknuli da ta zemlja planira uvesti nove tarife od 10% na zrakoplove koji se uvoze iz Europe te 25% na poljoprivredne, industrijske i druge proizvode, a koje bi trebale stupiti na snagu 18. listopada. Istodobno, Brisel traži uvođenje tarifa na američku robu u vrijednosti od oko 10 milijardi USD, o čemu WTO treba donijeti odluku početkom naredne godine.

Predsjednik Federa Powell je izjavio da je američka ekonomija stabilna, ali da je suočena s rizicima, ne signalizirajući dalja smanjenja referentne kamatne stope u ovoj godini. Predsjednik Federa iz Čikaga Evans

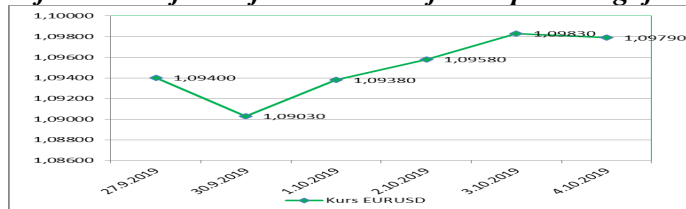
je izjavio da je Fed, nakon što je ove godine dva puta smanjio referentnu kamatnu stopu, vratio monetarnu politiku na mjesto s kog se može dostići ciljana razina inflacije od 2%, usprkos povećanim rizicima oko ekonomskih izgleda. Tržišni sudionici su fokusirani na ponovne trgovinske pregovore između SAD i Kine, koji počinju ovog četvrtka.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti RUJAN	3,7%	3,5%	3,7%
2.	Nefarmerski sektor RUJAN	145.000	136.000	168.000
3.	Privatni sektor RUJAN	130.000	114.000	122.000
4.	Prerađivački sektor RUJAN	3.000	-2.000	2.000
5.	Trgovinska bilanca (u mlrd USD) KOLOVOZ	-54,5	-54,9	-54,0
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 28. RUJNA	215.000	219.000	215.000
7.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja 29. RUJNA	-	62,0	61,7
8.	Zarade zaposlenih (G/G) RUJAN	3,2%	2,9%	3,2%
9.	Obujam porudžbina trajnih dobara F KOLOVOZ	-	0,2%	2,1%
10.	Tvorničke porudžbine KOLOVOZ	-0,2%	-0,1%	1,4%
11.	ISM indeks prerađivačkog sektora RUJAN	50,0	47,8	49,1
12.	Potrošnja građevinskog sektora (M/M) KOLOVOZ	0,5%	0,1%	0,0%
13.	PMI indeks prerađivačkog sektora F RUJAN	51,0	51,1	50,3
14.	PMI indeks uslužnog sektora F RUJAN	50,9	50,9	50,7
15.	Zahtjevi za hipotekarne kredite 27. RUJNA	-	8,1%	-10,1%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast s razine od 1,0940 na razinu od 1,0979.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Ministar financija Javid se obvezao na pripremanje Velike Britanije za situaciju Brexita bez sporazuma te je istaknuo da će svi alati ekonomske politike biti primijenjeni ukoliko bude potrebno. Prilikom obraćanja na godišnjoj konferenciji njegove partije u Mančesteru, mjesec dana prije planiranog Brexita, Javid je istaknuo da je od njega i njegovog odjeljenja zatraženo da pripreme sveobuhvatan ekonomski odgovor zajedno s BoE. Premijer Johnson je tijekom tjedna iznio neke nove prijedloge kojima bi se prevazišli problemi oko granice s Irskom, ali su EU zvaničnici zvučali skeptično vezano za nova rješenja. Johnson je prošlog tjedna predstavio radikalni plan pod nazivom „dvije granice za četiri godine“, što predstavlja Brexit plan koji će značiti specijalne veze Sjeverne Irske s Europom do 2025. godine. Inicijalno je plan predstavljen glavnim gradovima u EU, a njime se prihvata potreba za regulatornom granicom između Velike Britanije i Sjeverne Irske kroz Irsko more u naredne četiri godine, kao i carinske provjere između Ulstera i Republike Irske. Ministar vanjskih poslova Irske Coveney je izrazio zabrinutost vezano za ovaj plan te je istaknuo da prijedlog ne osigurava osnovu za dogovor s EU. Prema dokumentima koja je Vlada dostavila sudu u Škotskoj, premijer Johnson će poslati pismo EU kojim će zatražiti odlaganje Brexita ukoliko se ne postigne sporazum do 19. listopada. Johnson je u srijedu prošlog tjedna dostavio EU novi prijedlog za koji očekuje da će voditi sporazumu o Brexitu 31. listopada, što je i krajnji rok određen od strane Brisela. Tijekom vikenda iz ureda premijera Johnsona je priopćeno da je Johnson pozvao predsjednika Francuske Macrona da pojača napore u pravcu postizanja sporazuma o Brexitu te je, također, ukazao Macronu da EU ne treba biti uvučena u pogrešna uvjerenja da će Velika Britanija ostatu u EU nakon 31. listopada. Priopćeno je i to da je veliki i važan korak načinjen te da je vrijeme da i Komisija

pokaže volju u postizanju kompromisa. Ukoliko to ne bude slučaj, Velika Britanija će napustiti EU bez sporazuma.

Što se tiče ekonomskih pokazatelja, finalni podaci su ukazali da su kućanstva u Velikoj Britaniji pomogla da se limitira usporenje ekonomije Velike Britanije tijekom drugog tromjesečja. Agencija za statistiku je potvrdila da je ekonomija u drugom tromjesečju zabilježila kontrakciju od 0,2% u odnosu na prethodno tromjesečje. Podaci su potvrdili da su kućanstva bila neto kreditori ekonomije prvi put od drugog tromjesečja 2017. godine.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (Q/Q) F	II tromjesečje	-0,2%	-0,2%	0,6%
2.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q) F	II tromjesečje	-0,5%	-0,4%	0,8%
3.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	KOLOVOZ	0,9	0,9	1,0
4.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	KOLOVOZ	66.500	65.500	67.000
5.	Monetarni agregat M4 (G/G)	KOLOVOZ	-	3,2%	2,7%
6.	Nationwide cijene kuća (G/G)	RUJAN	0,5%	0,2%	0,6%
7.	PMI prerađivački sektor	RUJAN	47,0	48,3	47,4
8.	PMI građevinski sektor	RUJAN	45,0	43,3	45,0
9.	PMI uslužni sektor	RUJAN	50,3	49,5	50,6

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,88976 na razinu od 0,89083, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,2292 na razinu od 1,2331.

JAPAN

Početkom prošlog tjedna je održana aukcija desetogodišnjih japanskih državnih obveznica na kojoj je zabilježena najniža potražnja u posljednje tri godine, iako su iste emitirane po većem prinosu (-0,158%) u odnosu na prethodnu aukciju (-0,265%). Istodobno, BoJ je nagovijestila da bi u listopadu mogla smanjiti iznose za kupovinu obveznica po svim ročnostima. Navedeno se odrazilo na oštar rast prinosa japanskih obveznica te je prinos na desetogodišnje obveznice na zatvaranju tržišta u utorak zabilježio najveću razinu u posljednja dva mjeseca. Međutim, u četvrtak su objavljeni lošiji od očekivanih PMI podaci, što je utjecalo na smanjenje prinosa na obveznice, kao i na oštar pad indeksa dionica. Premijer Japana Abe je izjavio da će preduzeti sve potrebne mjere, ukoliko povećanje poreza na promet bude utjecalo na naglu kontrakciju japanskog gospodarstva. Vlada Japana je 1. listopada povećala porez na promet na 10% s dosadašnjih 8%, što je korak koji se smatra ključnim za utvrđivanje i regulaciju financijske potrošnje u zemlji.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

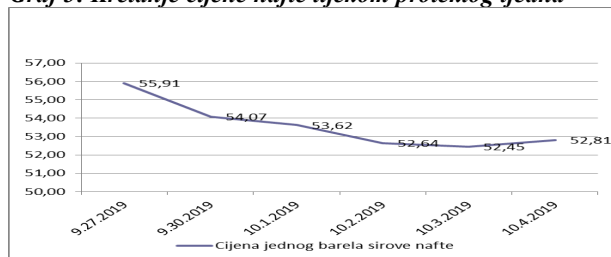
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti	KOLOVOZ	2,3%	2,2%	2,2%
2.	Monetarna baza (G/G)	RUJAN	-	3,0%	2,8%
3.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	RUJAN	-	48,9	49,3
4.	PMI indeks uslužnog sektora F	RUJAN	-	52,8	53,3
5.	Maloprodaja (G/G)	KOLOVOZ	0,7%	2,0%	-2,0%
6.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	KOLOVOZ	-3,9%	-4,7%	0,7%
7.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G)	KOLOVOZ	-	-25,9%	26,9%
8.	Indeks potrošačkog povjerenja	RUJAN	36,5	35,6	37,1

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad s razine od 118,11 na razinu od 117,39. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad s razine od 107,92 na razinu od 106,94.

NAFTA I ZLATO

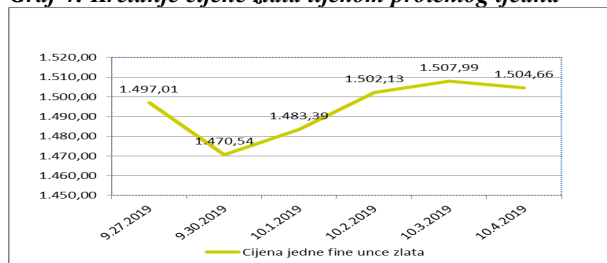
Na otvaranju njujorske burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 55,91 USD (51,11 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je bilježila smanjenje, uglavnom pod utjecajem lošijih ekonomskih pokazatelja koji su obavljani za SAD. Početkom tjedna objavljen je podatak da je u trećem tromjesečju cijena nafte zabilježila najlošije tromjesečne performanse od prošle godine, pod utjecajem neizvjesnosti oko globalne ekonomije, koje su imale veći utjecaj na cijenu nafte nego iznenadni napad na proizvodne pogone Saudijske Arabije. Cijena nafte je u trećem tromjesečju smanjena za 7,53% u odnosu na prethodno tromjesečje. U narednim danima cijena nafte je nastavila da bilježi smanjenje, nakon što su objavljeni podaci koji su ukazali da je došlo do usporenja u prerađivačkom sektoru SAD, što je pojačalo špekulacije oko usporenja tražnje za naftom. Ekvador je tijekom tjedna objavio da napušta OPEC od 1. siječnja 2020. godine, s obzirom na to da Vlada ove zemlje traga za načinima povećanja prihoda. Sredinom tjedna EIA je objavila vijest da su zalihe nafte u SAD tijekom prošlog tjedna povećane više nego što se očekivalo, što je dalje pojačalo pritiske na sniženje cijene nafte. Zalihe nafte su povećane za 3,1 milijun barela na 422,6 milijuna barela. Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je zabilježila najveći tjedni pad od sredine srpnja, upravo pod utjecajem lošijih ekonomskih pokazatelja. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 52,81 USD (48,10 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.497,01 USD (1.368,38 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je bilježila rast. Početkom tjedna cijena zlata je smanjena pod utjecajem aprecijacije USD, kao i špekulacija da je došlo do predaha u trgovinskim tenzijama na relaciji Kina-SAD. Ipak, već narednog dana su objavljeni razočaravajući podaci za stanje u prerađivačkom sektoru SAD te je cijena zlata zabilježila rast. Ovakvi podaci su pojačali globalnu zabrinutost, kao i očekivanja oko daljeg smanjenja kamatnih stopa, što je vodilo jačanju tražnje za sigurnim investicijama, poput zlata. Cijena zlata je sredinom tjedna premašila razinu od 1.500 USD po unci, nakon što su SAD objavile uvođenje carina na uvoz europskih dobara, potičući dodatne neizvjesnosti oko globalnih ekonomskih izgleda. Tijekom trgovanja u petak cijena zlata se održavala na razini preko 1.500 USD po unci. Uvoz zlata u Indiju je tijekom rujna smanjen za 68% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, te se našao na najnižoj razini u posljednje nešto više od tri godine, pod utjecajem rasta cijene zlata u zemlji, što je umanjilo tražnju za ovim plemenitim metalom. Slabiji uvoz zlata od strane drugog najvećeg potrošača bi mogao značiti i limit u trenutno dostignutoj cijeni zlata, s obzirom na to da se cijena jedne unce zlata trenutno nalazi blizu najveće razine u posljednjih šest godina. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.504,66 USD (1.370,49 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.